

Sammanträdesdatum
2018-01-30

Dnr 2017/1273 - 5

§ 22 Kulturprogram för Sala kommun 2018-2019

INLEDNING

Kulturprogrammet är en revidering av tidigare kulturplan och har för avsikt att visa vilken inriktning Sala kommun i samverkan med andra aktörer vill uppnå inom kultur. Det berör även områden som besöksnäring, kulturmiljö och turistmål som kan tänkas öka kommunens attraktionskraft gentemot andra än de boende i kommunen.

Beredning

Bilaga KS 2018/14/1, kulturprogram för Sala kommun 2018-2019

Bilaga KS 2018/14/2, protokollsutdrag KFN 2017-06-21 § 69

Bilaga KS 2018/14/4, yttrande från näringslivsutvecklare

Yrkanden

Carola Gunnarsson (C) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anta Kulturprogram för Sala kommun 2018-2019 i enlighet med Bilaga KS 2018/14/1.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att anta Kulturprogram för Sala kommun 2018-2019 i enlighet med Bilaga KS 2018/14/1.

Utdrag
kommunstyrelsen

Justerades sign

Utdragsbestyrkande

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2017 -10- 10	
Arkivnr 2017/1273	Arkobilaga 2

Kulturprogram

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KULTURPROGRAM FÖR SALA KOMMUN 2017–2019

FÖRORD

Bakgrund och utgångspunkter

Sedan 2014 har lokal kulturplan 2014-2016 varit utgångspunkten för Sala kommuns kulturpolitik och det kulturarbete som kommunen bedriver. Sala kommuns kulturplan utgår från kulturpolitiska mål som finns på nationell, regional och lokal nivå och är formad i samtal med kulturaktörer och civilsamhället.

En samverkansmodell infördes i landet 2011 för fördelning av statliga medel till kulturverksamhet. För att ta del av statens regionala kulturmedel måste varje region ta fram kulturplaner som pekar ut riktningen för den regionala kulturverksamheten och får sedan ansvaret för fördelning till de regionala kulturinstitutionerna och annan regional kulturverksamhet.

VAD ÄR KULTURPROGRAMMETS SYFTE?

Kulturprogrammet är en revidering av tidigare kulturplan och har som avsikt att visa den service Sala kommun i samverkan med andra aktörer vill uppnå inom området kultur och berör även områden som besöksnäring, kulturmiljö och turistmål som kan tänkas öka kommunens attraktionskraft gentemot andra än de boende i kommunen.

Kulturprogrammet är ett kommunövergripande dokument som ger uttryck för kommunens samlade ambitioner och syn på kulturverksamhetens utveckling de närmaste åren.

Kulturprogrammet är också avsett att vara ett stöd i det framtida arbetet för såväl förtroendevalda som anställda i kommunen samt stöd i dialogen med Region Västmanland när det gäller utformningen av en ny regional kulturplan och Länskulturinstitutionerna och andra regionala aktörer.

Nationella kulturpolitiska mål

Enligt riksdagsbeslut är inriktningen av den nya kulturpolitiken:

”Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefrihet som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig frihet ska präglade samhällets utveckling.”

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor

- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

(Sammanfattning av regeringens proposition Tid för kultur, 2009/10:3)

INLEDNING

Arbetet med att ta fram en lokal kulturplan inleddes av kulturutskottet vid sammanträde den 16 oktober 2012 och därefter togs beslut i Kommunstyrelsen. En kulturinventering med kartläggning av Sala kommuns kulturaktörer inleddes den 30 oktober 2012 och är löpande för nya anmälningar samt uppdatering av redan kända aktörer. En evenemangskalender lanserades januari 2013 för publika evenemang. Under våren genomfördes en kulturundersökning med syfte att ta reda på hur invånarna i kommunen uppfattar kulturlivet. Undersökningen är ett underlag till hur vi kan förbättra kulturlivet.

Den lokala kulturplanen är formad i samtal med kulturaktörer och civilsamhället med dialogmöten under 2012 och 2013. Det har förts samråd med kulturverksamhetsområden samt att det har genomförts lokala samråd då det bjudits in representanter från det lokala kulturlivet, civilsamhället, kulturskapare, skola, bibliotek, politiker och näringsliv etc.

I augusti 2013 anordnades en remisskonferens då förslaget presenterades för allmänheten och därefter skickades kulturplanen på remiss. Beslut av lokal kulturplan togs av Kommunfullmäktige januari 2014.

Kulturprogrammet är en revidering av tidigare kulturplan och gäller 2017-2019. Kulturprogrammet består av en nulägesanalys av kulturlivet samt kommunens ambitioner av kulturverksamhetens utveckling.

Målet är ett kulturliv som alla kan och vill delta i samt att öka tillgängligheten till kulturlivet i hela kommunen, både stad och landsbygd.

INNEHÅLL

FÖRORD.....	3
Bakgrund och utgångspunkter	3
<i>Vad är kulturprogrammets syfte?</i>	3
Nationella kulturpolitiska mål	3
STRATEGIER FÖR UTVECKLING	7
Tillgänglighet	7
Utveckling.....	8
Medinflytande.....	8
Folkhälsa.....	8
Mötesplatser	9
Politiken och den fria konsten.....	10
SALAS KULTURLIV	11
<i>Nuläge</i>	11
Gemensamma utvecklingsmål.....	11
Salas teaterliv	12
<i>Nuläge</i>	12
Salas musikliv	13
<i>Nuläge</i>	13
Salas dansliv	14
<i>Nuläge</i>	14
Salas museum och kulturarv.....	15
<i>Nuläge</i>	15
Konst- och kulturfrämjande verksamhet	16
<i>Nuläge</i>	16
Arkivverksamhet i Sala kommun	17
<i>Nuläge</i>	17
Film i Sala	18
<i>Nuläge</i>	18
Hemslöjden i Sala	20
<i>Nuläge</i>	20
Folkbibliotekets verksamhet	21
<i>Nuläge</i>	21
Bild och form	22
<i>Nuläge</i>	22
Folkbildning	23
<i>Nuläge</i>	23
Internationellt utbyte och samverkan	24
<i>Nuläge</i>	24
Barn och ungdomsperspektivet.....	26
<i>Nuläge</i>	26
<i>Utveckling</i>	27
Kultur för och med äldre	28
<i>Nuläge</i>	28
<i>Utveckling</i>	28

STRATEGIER FÖR UTVECKLING

Den strategiska inriktningen är utformad ur Sala kommuns vision att år 2024 har Sala kommun passerat 25 000 invånare och är kopplad till den regionala kulturplanen.

Flertalet av delmålen i strategi för hur Sala kommun ska utvecklas och upplevas år 2024 kan klart kopplas till insatser inom kulturplanen. Kulturprogrammet ska därför ses som stödjande till utvecklingsstrategin. Konst* och kultur är avgörande delar för att Sala ska lyckas med sin övergripande vision då det handlar om sammanhang för de enskilda utvecklingsfrågorna.

Den regionala kulturplanen följer riktlinjer som kulturrådet tagit fram för att länets invånare ska få god tillgång till kultur inom sju specifika områden; Tillgänglighet, Utveckling, Medinflytande, Folkhälsa, Mötesplatser, Attraktion samt Politiken och den fria konsten.

Nedan avsnitt är utgångspunkter skapade från den regionala planen och en beskrivning av prioriterade kulturpolitiska mål för Sala kommun.

*med konsten avses alla konstformerna. Berättande, bildkonst, dans, film/ media, litteratur, musik, slöjd/hantverk och teater

Tillgänglighet

Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Sala kommuns mål är en aktiv, kreativ och mångfacetterad kulturverksamhet som ger invånare upplevelser, skapar sammanhang och mening och förmedlar fler dimensioner i våra liv genom olika konstnärliga uttryck. Konsten och kulturen har ett egenvärde och kulturlivet ska präglas av öppenhet, jämställdhet och mångfald. Frågor som integration, folkhälsa och livskvalitet är viktiga. Med ökad tillgänglighet får vi ökat deltagande i kulturlivet. Kommunens kulturpolitiska ansvar är att göra kulturupplevelser tillgänglig för så många invånare som möjligt genom att göra lokaler och anläggningar mer tillgängliga för kulturverksamhet.

- Att öka tillgängligheten
- Att öka deltagandet i kulturlivet
- Att göra lokaler för kulturverksamhet mer tillgängliga

Utveckling

Sala kommun ska verka för att öka förutsättningarna för barn och unga att delta i olika aktiviteter och för att kreativa miljöer skapas i samverkan med det civila samhället och det professionella kulturlivet. Alla beslut ska utgå från barnperspektivet och Sala kommun ska stimulera former för utveckling av barn- och ungdomskultur. Sala kommun ska verka för att öka förutsättningarna för barn och unga att delta i olika aktiviteter och för att kreativa miljöer skapas i samverkan med det civila samhället, det professionella och det offentliga kulturlivet. Arrangörer av kulturverksamhet har stor betydelse för att skapa arbetstillfällen för konstnärer och för att kultur når ut till människor.

Medinflytande

Kulturverksamheten ska utgå från civilsamhällets behov och förutsättningar och invånarnas möjlighet att påverka.

Det är viktigt för Sala kommun att använda möjligheten att ta del av de regionala resurser som finns i länet i god dialog med Region Västmanland, länskulturinstitutionerna och övriga aktörer på regional nivå

- Att medborgaren ges möjlighet att påverka kulturlivet.
- Att Sala kommun vill försäkra sig om sin roll som en av tio kommuner i länet med möjlighet till god dialog med Landstinget Västmanland, länskulturinstitutionerna och övriga aktörer på regional nivå.
- Att Sala kommun ska vara aktiva i att ta del av de regionala resurserna.
- Att Sala kommun anordnar årliga dialogmöten mellan Sala kommun och företrädare för ideella kulturföreningar, samlingslokalorganisationer och studieförbund.

Folkhälsa

Kommuner ska se kulturverksamhet som ett led att stärka folkhälsan. All verksamhet ska sträva efter att stärka kommuninvånarnas självkänsla, med särskilt fokus på barn och unga, för att ge möjligheter till ett så bra liv som möjligt. I den nya folkhälsopolitiken finns en tydlig betoning på kulturens betydelse när det gäller utveckling av individens förmågor och att stärka individen i samhället. Kulturverksamhet kan vara verktyg i att stärka folkhälsan och ge ett så bra liv som möjligt.

- Att ta del av forskning inom området.
- Att främja förutsättningar för eget skapande och kulturupplevelser för såväl barn, ungdomar och äldre och se det som en viktig del i folkhälsan.

Mötesplatser

Kommunen ska medverka till att det finns mötesplatser där människor kan träffas för social gemenskap, upplevelser och erfarenhetsutbyte och eget skapande. Kultur- och mångkulturalitet är viktiga framtids- och utvecklingsfrågor och behovet av mötesplatser som social plattform för invånarens känsla av gemenskap är betydelsefull. Sala kommun ska tillsammans med andra aktörer medverka till att det finns mötesplatser, en kulturell arena med lokaler där invånare kan samlas för olika former av skapande och kreativa aktiviteter.

- Att utveckla, samordna och stärka tillgängliga kulturella mötesplatser där invånare kan träffas för social gemenskap, upplevelser och erfarenhetsutbyte.
- Att genom utveckling/ombyggnad/tillbyggnad av befintlig byggnad eller nybyggnation tillskapa en större lokal för kultur, möten och andra evenemang i Salas tätort, utöver redan befintliga lokaler i Sala kommuns mindre orter. Detta kan med fördel ske i samverkan mellan offentliga, ideella och privata aktörer.
- Att Kulturkvarteret Täljstenen ska fortsätta utvecklas för att ytterligare ta vara på dess möjligheter och utveckla Täljstenens publika verksamhet.
- Att de redan befintliga lokalerna görs mer ändamålsenliga.
- Att fortsätta stödja föreningsdrivna, allmänna samlingslokaler.

Attraktion

Framtidsbilden är en unik och attraktiv stad där Salas gemytliga småstadskaraktär med stor utvecklingspotential för alla åldrar har fått genomslag i Mälardalsregionen. Visionen är att år 2024 har Sala kommun passerat 25 000 invånare och är ett långsiktigt hållbart samhälle med livskraft och god livskvalitet i hela kommunen. Kulturen och besöksnäringen är två viktiga delar som både erbjuder, utmanar, lockar och kan skapa intäkter och tillväxt.

Med detta som utgångspunkt kan man titta på kultur ur två olika perspektiv. Dels som tillväxtfaktor, dvs den ekonomiska utvecklingen, dels som kulturen som egenvärde, där tillgängligheten till kulturlivet kan påverka livskvaliteten för dem som bor i kommunen. Sala kommun har ambitionen att öka satsningar på kulturturism och främja arrangemang och aktiviteter som har bäring på hela kommunens historia.

- Att stärka förutsättningarna för ett tillgängligt kulturliv för att locka nya invånare och "hemvändare".
- Att se över möjligheterna på ökade satsningar på kulturturism som tillväxtfaktor i Sala kommun.

- Att Sala kommun främjar arrangemang och aktiviteter som har bäring på hela kommunens historia.
- Att stimulera till en levande stadspark genom att möjliggöra kulturella aktiviteter.
- Att bidra till samverkan mellan olika aktörer för att främja kultur som besöksnäring.

Politiken och den fria konsten

Kulturpolitiken ska använda och värna principen om armlängds avstånd. Denna princip har skapats för att konsten ska kunna stå fri från politiska viljor, och är av största vikt för att konstnärlig frihet ska kunna upprätthållas och att demokratiska samtal ska kunna ske i samhället. Enligt principen ska konstnärliga och kvalitativa bedömningar inte göras av den politiska sfären utan av sakkunniga ämnesexperter, yrkesverksamma kulturskapare och konstnärliga ledare. Konstnärens rätt att uttrycka sig fritt ska värnas, också då det utmanar och provocerar. Det är en förutsättning för hela kulturen.

Kulturpolitiken i Sala kommun ska verka för en öppen dialog med kulturaktörer, förvaltningen, föreningsliv, kulturutövare, folkbildningen och det professionella kulturlivet.

- Att utveckla former för dialog mellan politiska företrädare som ansvarar för kulturfrågorna och förvaltningen, föreningsliv, kulturutövare, folkbildningen och det professionella kulturlivet.
- Att politiken i Sala kommun verkar för en öppen dialog med kulturaktörerna.

SALAS KULTURLIV

NULÄGE

Sala kommuns kulturliv består av ca 60 ideella kulturföreningar samt många fria kulturskapare som är utspridda över hela kommunen. Kommunens egen kulturverksamhet innefattar bland annat Sala kulturskola, Sala Stadsbibliotek och Ungdomslokalen Lokal 17 samt egna arrangemang där kommunen strävar efter god kvalitet. Elever i skola erbjuds kulturella aktiviteter genom statliga och kommunala bidrag.

Flera mindre scener finns i staden och konserter hålls bland annat i kulturkvarteret Täljstenen, medan konserter inom olika musikgenrer äger rum i någon av stadens kyrkor eller skolors aulor och på sommaren på torget eller i stadsparken. De föreningsägda samlingslokalerna utgör ett nav i bygdens verksamhet av vikt för det demokratiska samtalet och det lokala kulturlivet. En centralt belägen större offentlig scen saknas dock. Staden saknar även lokaler för större möten.

Gemensamma utvecklingsmål

Utifrån dialogprocessen med kulturaktörer och föreningar kan ett antal gemensamma mål identifieras:

- Ökat deltagande i kulturlivet.
- Ökad tillgänglighet.
- Stärkt dialog inom kultursektorn.
- Bidra till utveckling av kulturlivet med särskilt fokus på barn och unga.
- Stödja lokalt kulturentreprenörskap och främja ungt kulturentreprenörskap.
- Skapa bättre förutsättningar för en ömsesidig integration, för att synliggöra och stimulera olika kulturuttryck genom ökad samverkan.
- Förbättrade villkor för konstnärligt skapande.
- Skapa bättre förutsättningar för konst- och kulturlivets utveckling, genom bland annat stärka samarbetet med konstfrämjande verksamheter.
- Främja både nya och gamla kulturverksamheter
- Skapa möjligheter till årliga möten mellan kulturlivet och näringslivet.
- Se över möjligheterna för en kulturgaranti för alla barn och unga i kommunen.
- Främja barn och ungas hälsa.

Salas teaterliv

NULÄGE

Sala kommun är en aktiv teaterkommun med både amatörteater och ett brett utbud av professionella föreställningar som möjliggör för Sala invånare att uppleva teater i olika genrer och på olika platser i kommunen.

Amatörteaterföreningen Cameleonterna har bland annat teaterverksamhet för barn och unga och arrangerar även föreställningar. Under våren 2016 flyttade föreningen till nya lokaler som både rymmer repetitions- och föreställningslokaler.

Regelbundna arrangörer för professionell teater är Arr. Sala Teaterförening som är medlemmar i Riksteatern, Kilbolokalen, biblioteket och skolor i Sala. Förutom dessa arrangerar ett flertal andra bygdegårdar i kommunen teater några gånger per år.

Teaterarrangörerna samarbetar ofta med Västmanlands Teater och Region Västmanland inom ramen för Ett kulturliv för alla – teater i ett samarbete runt offentlig teaterverksamhet och med Riksteatern Västmanland. Västmanlands Teater erbjuder kostnadsfria teaterbussar till utvalda föreställningar, då inte egenproducerade föreställningar är turnébara.

Barn och unga

Sala Stadsbibliotek arrangerar föreställningar för de yngsta barnen. Elever i Sala kommun får tillgång till teater främst med föreställningar som erbjuds genom Skapande skola, men skolorna har även bokart andra teaterföreställningar.

Den skapande verksamheten för barn och unga sker via Kulturgarantin, ungdomslokalen Lokal 17 och amatörteaterföreningar. Genom kulturgarantin får eleverna prova på drama vid ett antal tillfällen, dramapedagog från kulturskolan har även arbetat på temat teaterkunskap i samband med föreställningar som elever har sett. Under en treårsperiod har drama varit ett av inslagen i det elevstärkande arbete som har varit möjligt att önska för alla grupper i Salas skolor. Kulturskolans dramapedagoger har också arbetat på grundsärskolan och med nyanlända

För att utveckla teaterverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att främja och stödja det egna skapandet.
- Att utveckla och främja barn- och ungdomsverksamheten.
- Att främja arrangörer som arrangerar gästspel av professionell teater.

Salas musikliv

NULÄGE

Musiklivet i Sala består av musiker och sångare som själva spelar och sjunger och framträder i olika sammanhang och spelmanstämmor, men även andra arrangörer. Arrangörer för professionell musik- och dansföreställningar samarbetar ofta med Västmanlandsmusiken inom ramen för "Ett kulturliv för alla" och är betydelsefulla arrangörer och en viktig kraft inom Sala kommun.

Sala kommun samordnar årliga arrangemang och festivaler och stödjer kulturföreningarna samt traditionella firanden i hembygdsföreningar och bygdegårdar.

Kyrkorna erbjuder goda förutsättningar och bra lokaler för ett varierat musikliv. Många körer och musikensembler är aktiva i kyrkans verksamhet eller kopplad till den som aktörer.

Barn och unga

Barn och unga är en särskilt viktig målgrupp för en långsiktig utveckling av kulturlivet. Alla barn i hela kommunen har rätt att möta olika konstformer på skoltid via kulturgarantin, Skapande skola och Rörelse, Idrott och Kultur i skola (RIK skolan) samt på fritiden genom Sala kultursskola och kommunens sommarlägersaktiviteter.

Sala kulturskola erbjuder kurser i de vanligast förekommande musikinstrumenten, samt sång i olika former och en musikalgrupp och en grupp som arbetar med en årligt återkommande musik- och dansshow.

Kulturskolan medverkar i årliga kulturarrangemang såsom Kulturnatta, Barnens dag och Händels fyrverkerikonsert och genomför själv olika arrangemang och har presentationsföreställningar för alla låg- och mellanstadieelever, musikteaterprojekt i förskolorna och presentationer av ex klassisk musik och olika musikinstrument i skolorna. Kulturskolans körer, dansare och musiker medverkar i den årligen av Rotary arrangerade julkonserten och har egna soaréer, jul- och sommaravslutningar.

För att utveckla musikverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att stärka förutsättningarna för samverkan mellan studieförbunden och kommunal verksamhet, t ex Lokal 17.
- Att utveckla orkesterverksamheten på kulturskolan, t ex satsa på blås- och stråkinstrument, ensembletrappor för elevernas olika utvecklingsnivåer och för att säkra återväxten inom olika orkesterverksamheter.

Salas dansliv

NULÄGE

Danslivet i Sala kommun har främst handlat om deltagarkultur och är fylld av historia med traditionella spelmansstämmor med folkdansuppvisningar och buskspel. Dansen inrymmer folkdans, klassisk dans, streetdans, zumbatomic, pardans, mogendans och musikal/show/jazzdans för olika åldrar. I Sala kan man bland annat dansa på lokala dansarenor som arrangerar danskvällar flera gånger i månaden.

Dans är också en del av det kulturella arvet och genom att föra sin egen danstradition vidare kan det skapas ett intresse att lära sig andra människors danser och varifrån de kommer. Flera kulturföreningar i Sala kommun verkar för mångfald och tillgänglighet där dansen kan bli ett möte mellan olika kulturer och skapa förståelse mellan människor och kulturer.

Sala kommun ingår i länsmodellen "Ett kulturliv för alla" som ger stöd till lokala arrangörer att även erbjuda dansframträdanden på professionell nivå. Syftet är att lyfta dansen och skapa en professionell plattform för denna konstform.

Barn och unga

Barn och unga ges möjlighet till dansundervisning på Sala Kulturskola och i föreningar med barn och ungdomsverksamhet. Dans finns också med som ett av inslagen i den kommunala kulturgarantin i Sala kommuns grundskolor.

För att utveckla dansverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att undersöka möjligheter till lämplig lokal för dansundervisning och dansutövande med möjlighet att dela av rummet för stora grupper, upp till 150 personer, samt små grupper, upp till 20 personer.
- Att främja barn och ungas hälsa.
- Att stärka befintliga arenor för dans, t ex Folkets Park och bygdegårdarna i kommunen.
- Att främja modellen "Ett kulturliv för alla" med professionella dansföreställningar och danskunskapande seminarier med särskilt fokus på barn och unga.

Salas museum och kulturarv

NULÄGE

Kulturmiljön i Sala är en av våra starkaste identitetsbärare och har ett museilandskap med museer spridda i hela kommunen. De är viktiga samhällsinstitutioner och betydelsefulla mötesplatser för Sala kommuns invånare och hitresta.

Det finns flertalet ideella aktörer och föreningar med verksamhet som på olika sätt belyser Sala kommuns historia och som är viktiga mötesplatser för kommuninvånare och besökande, t ex hembygdsföreningarna. Det finns många byggnadsminnen som bär kulturhistoriska värden med t ex hembygdsgårdar. Kyrkor som är tillhörande Svenska kyrkan och som är uppförda före 1940 är skyddade enligt kulturminneslagen.

Sala kommun ingår i länsprojektet Kulturarvsportalen Västmanland, en länsövergripande ämnesportal och interaktiv mötesplats i samarbete med Region Västmanland.

Sala kommun har tagit initiativ till en silverhantverksfestival efter medborgarförslag av IKS med syftet att lyfta upp vår historiska identitet och använda oss av den för att öka kommunens attraktionskraft.

Barn och unga

Varje höst erbjuds alla elever i årskurserna 3, 6 och 9 en heldag vid Sala Silvergruva där de får ta del av aktiviteter. På alla låg- och mellanstadieskolor finns också en bok, "Lättläst historia om Sala" som producerats i samverkan med kommunen där Salas historia berättas på ett lättillgängligt sätt.

Ett flertal föreningar arbetar med gränsöverskridande verksamhet, bland annat genom traditionella firanden med många olika aktiviteter för barn och unga.

För att utveckla musei- och kulturarvet i Sala kommun är ambitionen:

- Att stärka och utveckla Aguélimuseet och bredda och öka antalet besökare och främja den kulturpedagogiska verksamheten.
- Att främja utvecklingen av ett polismuseum.
- Att stärka den pedagogiska verksamheten och höja medvetandet och kunskapen kring Sala kommuns kulturarv i samarbete med grundskolan.
- Att stärka samarbetet med Sala Silvergruva och utveckla kulturarv som en kulturell arena så att kommunens alla medborgare i alla delar av kommunen har tillgång till denna som publik, arrangörer och kulturutövare.

- Att förbättra möjligheten för invånare och besökare att hitta till Sala kommuns kulturarv, genom att exponera byggnader och miljöer med skyltar på fastigheterna i samförstånd med berörd fastighetsägare.
- Att arbeta med information kring Salas kulturarv för att höja medvetandet, kunskapen och öka stoltheten.
- Att skapa eller bidra till offentliga evenemang och installationer som anspelar på Sala kommuns historiska arv.

Konst- och kulturfrämjande verksamhet

NULÄGE

Konst- och kulturfrämjande verksamhet sker i samarbete med Region Västmanland som har kulturutvecklare inom alla områden. Konstfrämjandet i Västmanland vänder sig i olika sammanhang till både barn- ungdom och vuxna.

Barn och unga

Konstfrämjandet Västmanland har arbetat med olika projekt för ungdomar och planerar samarbeten med Aguélimuseet och ungdomslokalen Lokal 17. Inom ramen för kulturgaranti och skapande skola har årskurs 8 varje år ett återkommande konstprojekt där man samarbetar med professionella konstnärer. På ett valt tema skapar en inbjuden konstnär en utställning som eleverna får möta för att sedan skapa sina egna konstverk på samma tema. Ett arbete som avslutas med en elevutställning.

För att utveckla Konst- och Kulturfrämjande verksamhet i Sala kommun är ambitionen:

- Att stärka Konstfrämjandet i Västmanland samarbete med Aguélimuseet och Lokal 17.
- Att bevaka kommunens intressen genom att stärka dialogen vid befintliga möten med kultur- och fritidschefsnätverket och den regionala beredningen för kultur- och fritidsfrågor.

Arkivverksamhet i Sala kommun

NULÄGE

Arkiven tillhör vårt kulturarv då de är del av ingången till vår historia samt speglar värderingar och uttryck inom olika samhällen. Sala kommuns arkiv består av ett kommunarkiv och delas in i den offentliga sektors respektive den enskilda sektorns arkiv. Kommunens arkiv är en del av det lokala kulturarvet och ska främja arkivens tillgänglighet och deras användning även i den kulturella verksamheten.

Kommunarkivet har samlat in smalfilmer tillsammans med Västmanlands läns museum, som sedan lämnades in till SFI/ Kungliga bibliotekets filmarkiv. Inskanningen av kommunens fotografier görs tillfälligtvis vid mån av tid och efterfrågan.

Arkiv finns även via en stiftelse som arbetar för att ta tillvara de kulturhistoriska värdena.

Arkivets uppgift är att bevara, vårda och göra tillgängligt allmänna handlingar från kommunala förvaltningar och bolag. I arkivet finns också enskilda handlingar från föreningar och enskilda personer, men för närvarande finns det inte mycket plats i kommunarkivet för att kunna ta emot fler enskilda arkiv. Det finns ett stort intresse för medborgare att få ta del av arkivet. Arkivet ska vara tillgängligt för alla.

Barn och unga

Kommunarkivet tar emot studiebesök från skolklasser.

För att utveckla arkivverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att samverka med Arkiv Västmanland för att skapa en hållbar och fungerande arkivsituation med utökade resurser och arkivdepåer.
- Att utveckla hemsidan både tekniskt och informationsmässigt, genom att publicera delar av arkivförteckningen med handlingar, bilder, filmer och ljud på hemsidan samt digitalisera fotografier för framtida intressen.
- Att arrangera dialogmöten mellan kommunarkivet och medborgarna och föreningar.
- Att uppmuntra föreningar och andra att till Sala kommuns arkiv lämna in material från sina verksamheter som kan vara till nytta och glädje för framtiden.
- Att utveckla visning av arkivverksamhet i t ex utställning på bibliotek eller museum.

- Att främja en starkt samverkan med den ny-utvecklade portalen Kulturarv Västmanland, både avseende kommunens egen verksamhet och de föreningar i kommunen som är berörda.

Film i Sala

NULÄGE

Den filmkulturella verksamheten i Sala kommun har både bredd och spets med en aktiv biograf, en aktiv filmstudio samt flera professionella fria filmarbetare. Ett flertal skolor och Tärna folkhögskola arbetar med filmkulturell verksamhet. I kommunen finns dessutom ett antal föreningar som visar film i filmklubbsverksamhet, dels med inriktning mot yngre barn eller av mer historisk karaktär.

Sedan 2016 är Sala kommun medlemmar i Filmregion Stockholm-Mälardalen med syfte att stärka Sala kommun som inspelningsplats för filminspelningar och stärka konkurrenskraften. Medlemskapet innebär att Sala kommun ges konkret service kring filminspelningar och stöd och expertis för förenkling av tillståndshantering. Sala kommun har en kontaktperson som ansvarar för medlemskapet i relation till Filmregionen.

I Centrumbiografen är en parabolantenn installerad och den uppdaterade tekniken ger möjlighet till ett större utbud och fler HD-program för bättre bildkvalitet. En ljudanläggning är installerad för att ge möjligheter till fler arrangemang för scenkonst, dans, föreläsningar och möten.

Centrumbiografen visar offentliga filmvisningar i Eurostars regi. En lokal filmstudio visar kvalitetsfilm på Centrumbiografen samt visningar av lokala arkivfilmer. Elever tar del av skolbio på Centrumbiografen.

Filmskapare, film visare och verksamheter som arbetar med film för barn och unga i Sala kommun, kan därigenom delta i de aktiviteter och projekt samt ta del av det stöd som Region Västmanland erbjuder.

Barn och unga

Filmvisning för barn och unga sker genom skolbioverksamhet där alla elever i grundskolan får se film två gånger per år på biografen. Sala kommun erbjuder film som ett val under sommarlägerverksamheten och genom kulturgarantin får barn och unga uppleva filmen som konstform och uttrycka sig med rörliga bilder.

Kulturskolan i Sala har med stöd av bidrag från Svenska Filminstitutet ett pågående projekt där samtliga barn i förskoleklass deltar. Projektet kallas Filmbryggan och innebär att förskoleklassbarnen filmar årkurs 1-elever skolgång

för att göra en presentationsfilm utifrån deras upplevelser och iakttagelser. Om projektet slår väl ut så planeras satsningen att permanentas, även när "statsbidragsperioden" är slut.

För att utveckla den filmkulturella verksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att vidareutveckla Sala kommun som inspelningsplats och verka för fortsatt medlemskap i Filmregion Stockholm-Mälardalen.
- Att utveckla projektet Filmbryggan till ett permanent inslag i skolan, och se över hur filmskapande kan utvecklas i skolverksamheten.
- Att utveckla den interna samordningen inom Sala kommun för att främja samverkan mellan skolbio och Skapande skola och övrig kulturverksamhet på skoltid och se över möjligheten till egen filmpedagogisk resurs inom skola och på fritiden.
- Att främja utveckling av biografen som en kulturell mötesplats samt bistå i utveckling av mervärden kring filmvisningar för att på så sätt bidra till höjd livskvalité för kommunens medborgare.
- Att främja barn och ungas möjlighet till inflytande och delaktighet i filmvalet inom Skolbio med en utbudsdag för skolans filmrepresentanter.
- Att stärka relationen till Tärna folkhögskola och dess filmutbildning.
- Att stärka förutsättningarna för barn och unga att själva skapa och exponera film och rörlig bild.

Hemslöjden i Sala

NULÄGE

Hemslöjdsrörelsen i Sala omfattar ett flertal ideella slöjdföreningar med hårda och mjuka material. Föreningarna tillverkar bruks- eller prydnadsföremål för eget behov eller till försäljning och främjar eget skapande.

Hemslöjdsrörelsen vill skapa bättre förutsättningar till en gemensam lokal, där individer kan träffas och slöjda med både mjukt och hårt material. Det finns också utvecklingspotential i samarbetet mellan kommunen och Västmanlands läns hemslöjdsförbund.

Barn och unga

Elever får prova på hemslöjdsaktiviteter genom Skapande skola med både mjuka och hårda material. Ideella föreningar deltar i RIK-skolan genom skapande verksamhet för barn i lågstadiet.

För att utveckla hemslöjdsverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att stärka slöjd för barn och unga bland annat genom att utveckla RIK-skolan.
- Att se över möjligheter till en gemensam lokal som kan samutnyttjas för såväl den hårda som mjuka hemslöjden.
- Att stärka samverkan med Västmanlands läns hemslöjdsförbund med syfte att utveckla hemslöjden i Sala kommun.

Folkbibliotekets verksamhet

NULÄGE

Sala kommun har i KS antagit en biblioteksplan som gäller 2015-2018. Folkbiblioteket jobbar med fokus på följande sju områden:

- Biblioteket som mötesplats
- Barn och ungdomar
- Läsfrämjande
- Tillgänglighet
- Mångspråk
- Information och lärande
- Media

Under varje område finns ett antal mål som ligger till grund för bibliotekets verksamhetsutveckling.

Ett stort utvecklingsarbete inom biblioteksområdet sker inom ramen för den regionala bibliotekssamverkan. Syftet med den regionala bibliotekssamverkan är att förbättra tillgången till media och kompetens för allmänheten men ger även möjlighet att stärka bibliotekens synlighet och kraft såväl lokalt som regionalt.

Förändringsarbete med RFID, nytt gemensamt bibliotekssystem samt arbete för en gemensam webbportal är några komponenter som skall underlätta och förbättra tillgänglighet och service för länets invånare.

Barn och unga

Sala stadsbibliotek bedriver på många olika sätt läsfrämjande verksamhet och barn är en prioriterad grupp. Exempel på detta arbete är besök på Öppna förskolan, föräldramöten i skola, samarbete med barnavårdscentralen, deltagande i RIK-skola och projekt riktade mot förskolan. För ungas läslust kan datoranvändning och de olika sätt att kommunicera som internet rymmer också kunna användas för att väcka intresse för litteraturen.

För att utveckla folkbibliotekets verksamhet i Sala kommun är ambitionen:

- Att genomföra RFID - en ny teknik för utlån och återlämning av media.
- Att tillsammans med övriga kommuner i länet ha ett gemensamt biblioteksdatasystem.

- Att tillsammans med övriga kommuner ha en gemensam webbportal för folkbiblioteken.
- Att öppna ett nytt meröppet* bibliotek i Ransta.

*Meröppet innebär att biblioteket är tillgängligt för besökare under vissa tider, även när det inte finns personal på plats. Det betyder att man har fler möjligheter att hitta tider som passar den enskilda besökaren och därmed en högre servicegrad.

Bild och form

NULÄGE

Bild- och formkonsten är stark i Sala kommun med flertalet verksamma bild- och formkonstnärer och en stark tradition av arkivbilder och lokala fotografer. Kulturkvarteret Täljstenen innefattar bland annat ett konstmuseum.

Sala kommun har antagit en konstpolicy och slår fast vad kulturpolitiken vill med den offentliga konsten.. Syftet är att visa på satsningar på konst i offentlig miljö som ska göras strategiskt och integrerat med övriga gestaltungsaspekter i byggnads- och anläggningsprojekt. Konstpolicyen omfattar även lös konst, som ska vara flyttbar i kommunens byggnader. Dock behöver riktlinjer och en handlingsplan tas fram. Sala kommun har inlett arbetet med konst i det offentliga rummet, bland annat med konstverk i Sala Stadspark och vid resecentrum samt vid kulturkvarteret Täljstenen.

Sala kommun deltar i ett länsövergripande projekt; Ett Kulturliv för alla – konst. Projektet är treårigt och en satsning för att utveckla metoder och modeller där alla kommuner samverkar för att utveckla arbetet med bildkonst och förmedling av bildkonst.

Barn och unga

Konstpedagogisk verksamhet bedrivs av konstmuseet och målarkurser arrangeras av ideella föreningar och studieförbund.

Ideella kulturaktörer som arrangerar konstutställningar har barn- och ungdomsarrangemang.

Elever i Salas skolor får prova på olika former av bildskapande genom kulturgarantin och skapande skola. Betoning på bildskapande har främst legat på årskurs 1, där man bl.a. arbetat med animation, årskurs 4 med bildberättande och årskurs 8 där man varje år genomför ett konstprojekt tillsammans med en inbjuden konstnär. På kulturskolan finns också möjlighet för barn- och ungdomar att utveckla sitt bildskapande på fritiden i form av kurser i konst.

Region Västmanlands projekt Ett Kulturliv för alla – konst, är barn och unga en prioriterad målgrupp som får ökad möjlighet att ta del av och skapa konst.

För att utveckla bild- och formverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att delta i Region Västmanlands projekt Ett kulturliv för alla – konst.
- Att utveckla samverkan mellan institutioner och studieförbunden.
- Att främja villkoren för konstnärligt skapande.
- Att ta fram riktlinjer och en handlingsplan för offentlig konst utifrån den av Kommunstyrelsen fastlagda policyn.

Folkbildning

NULÄGE

Folkbildning uppstår när människor gemensamt söker ny kunskap eller varandras erfarenheter med utgångspunkten *fritt och frivilligt*. Statens stöd till folkbildningen har fyra olika syften;

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Generellt sett har ca 85 % av landets civilsamhälle, t.ex. föreningar m.fl. på olika sätt en koppling till något av studieförbunden.

På regional nivå finns Västmanlands länsbildningsförbund som är den samordnande organisationen för folkbildningens aktörer i länet, de tio studieförbund som får medel fördelade från Folkbildningsrådet, SISU samt länets fyra folkhögskolor.

På initiativ av Västmanlands länsbildningsförbund möts de folkbildningsaktörer som är verksamma i Sala kommun tillsammans med tjänstepersoner från kommunen och andra relevanta aktörer i lokala samråd på regelbunden basis.

Studieförbunden är en aktiv och ofta bidragande part i det lokala kulturlivet, framförallt kulturprogram.

Tärna folkhögskola, som drivs av Region Västmanland, är en outnyttjad resurs, där kommun och region kan samverka i högre grad för att öka tillväxten, höja

utbildningsnivån samt se till de lokala behoven av arbetskraft med rätt kompetensnivå.

För att utveckla Sala kommun genom folkbildningen och civilsamhället är ambitionen:

- att bidra till att en överenskommelse mellan Sala kommun och civilsamhället kommer till stånd.
- att utveckla samverkan och samarbetet mellan Sala kommun, folkbildningen och deras samverkande organisationer samt andra intressenter i ett vidare perspektiv än enbart kultur och fritidsfrågor.
- att arbeta vidare med att sprida kunskap om folkbildningens styrkor och arbetsområden internt i den egna organisationen, samt externt för andra aktörer verksamma i kommunen.

Internationellt utbyte och samverkan

NULÄGE

Sala kommuns internationella strategi antogs 2007 och beskriver hur Sala kommuns organisation av internationellt arbete ska vara; det ska medföra nytta, antingen för den kommunala verksamheten eller för medborgare, näringsliv eller besökare. Nyttan för medborgare och besökare är att Sala kommun blir en attraktivare kommun att besöka, bo och verka i.

Nordiska samarbeten

Sala kommun har sedan 1949 genom föreningen Norden i Sala ett mycket aktivt samarbete med vänorter i Norden. Vartannat år sedan 1949 har värdskapet för en gemensam träff skett mellan alla länder i Norden. Föreningen har kommunala representanter. Sala kommun stod som värd för det senaste nordiska vänortsmötet under sommaren 2011. Deltagare kom från Finland Kristinestad, Norge Åndalsnes (Rauma kommun) samt Danmark Rosenholm. Värdskapet innebär att Sala kommun bjuder in föreningen Norden vart 8:e år, då ca 150 Norden vänner samlas hos varandra tillika en del tjänstemän och politiker.

Ett brett mellanfolkligt kulturellt utbyte har skett under alla år mellan de Nordiska vänorterna. Kommunen har på olika sätt deltagit i gemensamma seminariebesök med olika tema under åren. Ungdomsutbyte har genom åren skett med olika tema. Utbyte med studieveckor för olika gymnasieprogram. Feriearbeten för ungdomar i olika länder. Musikgrupper och körers resor till de olika nordiska länderna med framträdanden. Olika föreningars utbyte t ex

fotbollslag osv. Senast sommaren 2012 genomfördes ungdomsutbyte mellan alla fyra länderna i Danmark.

Internationella samarbeten

Västmanlands kommuner och Region Västmanland har sedan 2009 en internationell strategi som syftar till att främja Västmanlands regionala utveckling och som ska bidra till att utveckla och effektivisera kommunernas och landstingets verksamhetsområden. Ett av målen är ett ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte med andra regioner samt ökade möjligheter till internationellt samarbete. 2010 togs en kontakt mellan Region Champagne Ardenne, Frankrike, och VKL och styrelsen besökte regionen i Frankrike. 2011 inbjöds RCA till Västmanland med inriktningen turism- och näringsliv. Sala kommun har utvecklat en vänortskontakt med orten Pont-Sainte-Marie i Champagne. Samverkan har resulterat i ett skolprojekt med Kungsängsgymnasiet som fick besök av 10 lärlingar och personal från en fransk lärlingsorganisation inom byggnation med syfte att studera alternativa energikällor.

2012 arrangerades ett kulturutbyte med Vändra i Estland med anledning av att det var 20 år sedan vänortsavtalet ingicks och våren 2017 besökte en delegation Sala med syfte att knyta nya kontakter.

Internationella ungdomsutbyten har skett via Sala kulturskola med ett flertal internationella ungdomsorkestrar. Ett flertal konserter med internationella artister har också arrangerats i samverkan med civil samhället och Sala kulturskola.

För att utveckla internationellt samarbete är ambitionen:

- Att utveckla samarbetet med vänorterna och ge möjlighet för våra verksamheter att vara aktiva i ett internationellt perspektiv.

Barn och ungdomsperspektivet

NULÄGE

De kulturinslag som görs inom ramen för förskolornas och skolornas verksamheter administreras främst av barn- och utbildning, via kulturskolan.

Rik-skolan (Rörelse, Idrott och Kultur i skola) är en kommunal verksamhet som bygger på ett samarbete mellan skola, föreningsliv och Kultur och Fritid. RIK-skola riktar sig till elever i åk 1-3 i Sala kommun och genomförs inom skoldagens ram.

Inom ramen för lågstadiesatsningen har Sala kommuns skolor anställt en läs- och skrivfrämjande pedagog, samt en deltidstjänst som poet. Eleverna på lågstadiet stimuleras att öka läs- och skrivintresset genom bl a poesi.

För att säkerställa att samtliga barn och ungdomar i kommunen får komma i kontakt med och praktisera kulturella uttryck, finns en kommunal kulturgaranti som kulturskolan administrerar. Det är ett sätt att ge barn och elever kulturupplevelser och pröva olika kulturformer, vilket kan inspirera till fortsatt engagemang. Det är även ett sätt att stärka elevernas inläring genom att presentera möjligheten till olika lärostilar.

Kulturgarantin är obligatorisk för alla förskolor och skolor. I förskolan är det främst drama och musik som presenteras. I förskoleklass är det film och i grundskolan bild och form, folkmusik, drama, berättande och författarskap, musik- och bildteknik med stöd av IT, dans, drama/teater, bildkonst och musikproduktion.

Kulturrådets bidrag till Skapande skola förstärker kulturgarantin och även där finns en stark ambition att nå alla elever, oavsett i vilket skola de går. Skapande skola-medel har bl a använts för författarbesök, teaterföreställningar, samt konstnärsprojekt. Under en treårs-period har det också bedrivits ett projekt där skolorna kunnat ta hjälp av drama- eller danspedagoger ur framförallt ett elevhälsoperspektiv för att stärka grupper och elever.

På fritiden erbjuder Sala kulturskola kurser i sång i olika former och de vanligast förekommande musikinstrumenten, streetdance, jazzdans, bild och en musikalgrupp och en grupp som arbetar med en årligt återkommande musik- och dansshow.

Sala kommun är delaktig i den regionala kulturskolesamverkan som innebär att alla kommuner i länet samverkar för att följa kulturutvecklingen inom kulturskole verksamheten och identifiera gemensamma utvecklingsbehov för att stödja barn och ungas kulturutövande. Samverkan syftar också till ett mer effektivt resursutnyttjande och förbättrade möjligheter att rekrytera lärare samt bredda verksamheten och utbudet.

Ungdomslokalen Lokal 17, olika föreningar och Sala kulturskola bidrar med olika alternativ för kulturutövande. Bland annat genom Ung Kultur möts (UKM) som är en ideell förening som skapar mötesplatser i form av festivaler där unga människor på olika sätt får uttrycka sig kreativt och konstnärligt för en publik. Sala kommun är medlemmar i UKM och driver den lokala festivalen och har även arrangerat länets UKM.

UTVECKLING

Barn och ungdomar tillbringar en stor del av sin tid i skolan. I utbildningen finns både ämnen som traditionellt förknippas med kultur, såsom bild och musik, medan andra ämnen kan ha skapande element, t ex skrivande och litteratur inom svenskämnet. Förutom kursplanernas estetiska och kulturella inslag ska eleverna i själva skolarbetet få uppleva olika uttryck för kunskaper. På så sätt kan drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form bli en del av skolans verksamhet oavsett vilket ämne som står på schemat. Ambitionen hos den kommunala kulturgarantin är att alla elever i kommunen ska få möta olika kulturformer under sin skoltid, men också att dessa aktiviteter ska ge eleven möjlighet att hitta nya former för sitt lärande och utveckling. Genom att skapa ett forum för utbyte av tankar och erfarenheter mellan skolor i kommunen och Sala kulturskola kan vi påbörja ett kvalitetsarbete med kulturen i fokus i Salas skolor. Sala kulturskola vill bidra till en skola där kulturgaranti, skapande skola och andra kulturella inslag i skolan samverkar för att tillsammans bidra till elevens utveckling. Ett ökat samarbete mellan de aktörer som arbetar med barn- och ungdomskultur är önskvärt både för informationsutbyte och även att dela med sig av erfarenheter.

Sala kulturskolan saknar i dagsläget ändamålsenliga lokaler för sina verksamheter. Kulturskolan är trångbodd och de lokaler som finns idag är dessutom mycket lyhörda, vilket påverkar elevens möjlighet att lära. Det saknas också lokaler för bild- och dansverksamheten, som får nyttja lokaler på annat håll, vilket gör att verksamheten blir utspridd och försvårar samverkan mellan olika uttrycksformer.

För att utveckla barn- och ungdomsverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att utveckla samverkan inför planering av kulturinslag i skola och förskola genom skolornas/förskolornas kulturombud och kulturskolan.
- Att ge kulturskolan lokaler som är ändamålsenliga för verksamheten och därigenom öka möjligheten för barn- och ungdomar att delta.
- Att skapa en mötesplats för aktörer som arbetar med barn- och ungdomskultur att träffas och utbyta information och erfarenheter.

- Att främja verksamheter inom kulturområdet som ska möjliggöra spontanaktiviteter.
- Att öka samarbetet mellan de aktörer som arbetar med barn- och ungdomskultur.

Kultur för och med äldre

NULÄGE

De kulturella aktiviteterna har skett i samarbete med bland andra Sala kulturskola, Aguélimuseet, Västmanlands Länsmuseum samt Konstfrämjandet i Västmanland.

Personer inom äldreården har fått ta del av kulturella aktiviteter genom stimulansmedel samt att en fritidskonsulent arbetar med verksamhet för personer med funktionsnedsättning. De kulturella verksamheterna har bland annat innefattat filmvisning, konstrunda, "minneslådan", musikterapi och musikframträdanden.

Konstfrämjandet i Västmanland har samlat erfarenhet och kunskap kring förmedlingen av konst för äldre, konstnärsledda aktiviteter för äldre samt i vilken form dessa kan förverkligas och vidareutvecklas.

Träffpunkten vid Kaplanen anordnar aktiviteter och arrangemang med olika kulturinslag för seniorer. PRO organiserar Rockkören med över 200 inskrivna deltagare som träffas varje vecka med kulturskolan som arrangerar med medel från kommunstyrelsen och Region Västmanland.

UTVECKLING

Många äldre och personer med funktionshinder har av olika skäl svårt att ta del av kulturlivet och att själva få skapa. Att stödja människor i att kunna leva ett aktivt och kulturellt rikt liv i ett socialt sammanhang ger positiva hälsoeffekter och kultur för äldre kan bidra till en bättre livskvalité.

För att utveckla kulturella verksamheter i vården, behöver en lägesbeskrivning tas fram samt en utvecklingsplan samt en kartläggning över olika personers behov. Arbetet bör ske i dialog och samverka med berörda parter. Genom ökat samarbete mellan förvaltningarna kan Sala kommun ta vara på de resurser som finns och samverka mellan länsgränserna är betydelsefull.

Deltagarbaserade konstnärliga aktiviteter för äldre ingår i Konstfrämjandet Västmanlands utvecklingsområde där Konstfrämjandet vill nå ut med konst till olika målgrupper i samhället. Konstfrämjandet Västmanland ser därför goda möjligheter att fortsätta ett samarbete kring kultur för äldre.

I den fortsatta utvecklingen av konstaktiviteter är en viktig målsättning att skapa en plan som är kvalitativ och som involverar konstnärer av olika slag. Konstfrämjandet Västmanland vill därför gärna vara del i en arbetsgrupp i Sala där förslagsvis en ny utvärdering, lägesbeskrivning och uppföljningsplan tas fram.

Konstfrämjandet är också intresserade av att även fortsättningsvis ha en aktiv roll kring ett praktiskt förverkligande och en vidareutveckling av deltagarbaserade konstnärliga och konstnärsledda aktiviteter inom äldreomsorgen.

För att utveckla kulturell verksamhet för äldre i Sala kommun är ambitionen:

- Att ta fram en lägesbeskrivning och en utvecklingsplan samt en kartläggning över olika personers behov inom vården.
- Att skapa en plan för att nå ut med konst i samverkan med Konstfrämjandet Västmanland och ta fram en utvärdering, lägesbeskrivning och uppföljningsplan.
- Att vidareutveckla deltagarbaserade konstnärliga och konstnärsledda aktiviteter inom äldreomsorgen tillsammans med Konstfrämjandet Västmanland och undersöka möjligheterna för fortsatta samarbets- och finansieringsformer.
- Att vidareutveckla samverkan mellan Sala kommun och pensionärsorganisationerna vad gäller kulturverksamhet.

Kulturprogram
Kommunfullmäktige

ANTAGEN 5 x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx | REVIDERAD 5 x | xxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx

SALA KOMMUN Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2017-10-10	
Diarienum 2017/1273	Aktbilaga 1

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

5(15)

Sammanträdesdatum
2017-06-21

Dnr 2017/757

§ 69

Kulturprogram för Sala kommun 2017-2019

INLEDNING

Kulturprogrammet är en revidering av tidigare kulturplan och har som avsikt att visa vilken inriktning Sala kommun i samverkan med andra aktörer vill uppnå inom kultur och berör även områden som besöksnäring, kulturmiljö och turistmål som kan tänkas öka kommunens attraktionskraft gentemot andra än de boende i kommunen.

Beredning

Bilaga KFN 2017/32, reviderat kulturprogram 2017-2019

Ärendet föredras av kultur- och fritidschef Roger Nilsson

Yrkande

Per Larsson (SBÄ) yrkar
att kultur- och fritidsnämnden beslutar
att efter redaktionella ändringar föreslå kommunstyrelsen hemställa hos
Kommunfullmäktige att anta Kulturprogrammet för Sala kommun 2017-2019, bilaga
KFN 2017/32

BESLUT

Kultur- och fritidsnämnden beslutar

att efter redaktionella ändringar föreslå kommunstyrelsen hemställa hos
Kommunfullmäktige att anta Kulturprogrammet för Sala kommun 2017-2019, bilaga
KFN 2017/32

Utdrag

Kulturutvecklare

Exp 170626/8D

Justerandes sign PL	StW	Utdragsbestyrkande
------------------------	-----	--------------------

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

YTTRANDE

Förslag till Kulturprogram för Sala kommun 2017-2019

Jag tycker att Kulturprogrammets innehåll är gediget och genomtänkt. Som både Kulturprogrammet och den nya besöksnäringstrategin framhåller ser vi flera samverkans möjligheter mellan kulturen och besöksnäringen i Sala.

Vi ska försöka stimulera till och starta ytterligare samarbeten under det kommande året. Allt för att sträva mot 25.000 invånare 2024. Kultur och idrottsturism har ju lyfts fram i besöksnäringstrategin som ett av Salas starka teman. (ett av tre teman)
Ser fram emot ett gott samarbete och är mycket positiv till programmet.

Carina Eriksson
Näringslivsutvecklare, besöksnäring
Näringslivskontoret